

Merhamet Kalbe İşler

– fuatturker · 04 Ekim 2012

Merhamet en etkili silahtır; kalbe kadar işler ve ebediyete kadar iyileşmeyecek yaralar açar. (Lavigerie)

Merhamet kavramı nasıl tarif edilebilir?..

Kimi için kimsesiz çocuklara sevgi göstermek, kimi için aç bir kediye süt vermek, kimi için bir hastaya yardımcı olmak. Benzer örnekleri artırsak da hiçbiri merhamet kavramını tam olarak ifade edemez.

Gerçek anlamda merhamet, kaynağını Allah sevgisinden alan bir duygu. İnsan, Allah'a duyduğu samimi imanının derinliğine göre sever, Allah'ın yarattığı varlıklardaki sevgi, şefkat, merhamet ve coşku meydana getiren yönleri görebilir. Kalbindeki Allah aşkı, O'nun yarattıklarına karşı kalbinde bir sıcaklık hissi oluşturur ve insan o zaman her güzellikten haz alır. Gerçek anlamda merhametli olmak imanın getirdiği bir nimettir; bir güzelliştir.

Allah sevgisi sadakat, merhamet ve bağışlama ile birlikte yaşanır; bu sevgi süresiz ve sonsuz sevgidir. Merhamet Allah sevgisinden kaynaklanır ancak bu iki duygu arasında çok önemli bir fark vardır. Merhamet katıksız sevgi ile birlikte acıma duygusu da içerir. Çünkü sevginin yöneltildiği varlık yaratılmıştır; acizdir, güçsüzdür. Allah'a duyulan sevgide ise merhamet olmaz, çünkü Allah eksiklikten, acizlikten ve kusurdan münezzehtir. O'na hissedilen duygu, insana enerji ve canlılık veren, kalpte coşku, heyecan ve hayranlık meydana getiren güçlü bir "aşk"tır.

Muhabbetin, şefkat ve merhametin tam tarifini yapan kaynak Kur'an'dır. Kur'an, insanı Rahmanî bir merhamet duygusuna yöneltir. İman pozitif duygularımızın toplamıdır ve Kur'an'ın negatif duyguları ezen bir sistemi vardır. Bağışlamamak, nefret, kin, sevgisizlik, cehalet; Kur'an bu çirkinliklerin üzerine gider, ayetlerle tümünü ezer. İnsan, Kur'an'ı tam olarak yaşadığında sevgiyi ve merhameti de doruğunda yaşar. Önündeki engelleri kaldırmıyorsa sevgiye ulaşamaz, sevgisizlikten boğulur. İnsana sevgi ve merhamet sanatını öğreten Kur'an'dır.

İnsan, Kur'an'ı değil nefsanî duygularını esas alıyorsa, şefkat, merhamet ve acıma duyguları da Kur'an dışı ve sapkın bir biçimde yönlenir; "Rahmanî" değil, "şeytani" bir merhamet ortaya çıkar.

Birçok insan, karşısındaki kişinin yalnızca dünyevi mutluluğunu ve rahatını düşündüğü için Kur'anî olmayan davranışlarını görmezden gelir. O kişinin ahirette kayba uğrayabileceğini düşünmez. Bu şeytani merhamettir ve insana zarar getirir.

Merhameti Tavsiye Etmek

Rahat ve huzurun yolu merhametin yaşanması ile mümkün. İnananlar merhamet duygusunu hem kendileri doruğunda yaşar hem de birbirlerine tavsiye ederler. Hayatını Allah'a adayan insan, bu güzel ahlâk özelliğini kazanabilme çabası içindedir. Bu, aynı zamanda kurtuluşun yoludur.

Allah kötülüğe karşı en güzel tavırla karşılık verildiği takdirde hayırlı bir sonucu vaad eder. İnanan insan kötü tavra kötülükle değil, güzel ahlakla cevap verir. Allah, kişinin böyle davranması durumunda karşısındaki insanla aralarında düşmanlık olsa dahi ardından sıcak bir dostluk oluşabileceğini bildirir. (Fussilet Suresi, 34) Bu, Peygamberimiz (sav)'in de bizlere tavsiye ettiği ahlakıdır. O (sav) bir hadisinde, "müsamahakâr (hoşgörülü) ol ki, sana da müsamahakâr davranılsın" (El-Camius Sağir, I, 34) şeklinde buyurur.

Kötü davranış insanı dünyada ve ahirette Allah'ın rahmetinden uzaklaştırabilir. Bu yüzden gaflete düşen kişiyi uyarmalı, hatasından çevirmeye çalışmalı ve güzel ahlak sergileyerek ona örnek olmalı. Kötülüğü iyilikle savmak, gerçek merhamet anlayışının bir gereğidir. Peygamberimiz (sav) ayrıca şu öğüdünü verir:

"Hiçbiriniz, ben insanlarla beraberim. İnsanlar iyilik yaparsa ben de yaparım, kötü davranırsa ben de kötü davranırım diyen şahsiyetsiz kimselerden olmasın! Aksine insanlar iyilik yaparlarsa iyilik yapmak, kötü davranırlarsa, haksızlık etmemek için nefsinizi terbiye edin." (Tirmizi, Rudani)

Kur'anî merhamet anlayışı üstün ahlâklı insanlar ve huzurlu toplum demektir. Aksi zihniyet ise zalim, huzursuz ve kötü ahlâklı insanlar üretir. Kalbinde merhamet olmayan kişi hastadır; hastalığı bakışlarına yansır. Gözlerinden yayılan negatif elektrik insanı adeta yakar.

Merhamet ise gıdadır, ruhu okşar. Merhametli insandan pozitif elektrik akar, sevgi akar; bu, iki tarafı da besler. En etkili silahtır merhamet ve kalbe öyle işler ki; sağır duyabilir, kör görebilir.

Merhametin insana kazandırdığı güzellik sadece dünya ile sınırlı değildir. Ahirette de şerefli bir karşılığı vardır ve bu ahlâkın güzelliği ahirette sonsuza dek yaşanır.

Sonra iman edenlerden, sabrı birbirlerine tavsiye edenlerden, merhameti birbirlerine tavsiye edenlerden olmak. İşte bunlar, sağ yanın adamları(Ashab-ı Meymene)dır.(Beled Suresi, 17-18)

Fuat Türker